

Aan de staatssecretaris van I&M
De minister van Financiën
De minister van Economische Zaken

Groningen, 28 mei 2013.

Mevrouw, Mijne heren,

Namens de Commissie Shared vision KLM-Schiphol bied ik u hierbij deel 2 van ons rapport aan. In dit deel van de rapportage staat de commissie stil bij:

- betekenis van de hubfunctie;
- masterplan en tarieven;
- essentiële elementen van de mainport;
- mededinging;
- publieke taak;

en tot slot heeft de commissie een aantal conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

Bij de aanbidding van deel 1 van de rapportage van de commissie heeft de commissie ook de werkwijze geschetst. De commissie heeft in dat kader de raden van commissarissen en de directies (ceo's) gevraagd om met gedragen voorstellen te komen voor het masterplan en de tarieven. De beide commissarissen in de commissie zijn daarbij betrokken geweest. Dit overleg heeft geresulteerd in overeenstemming over de uitwerking van de eerste fase van het masterplan en overeenstemming over de uitgangspunten die gehanteerd zullen worden bij het opstellen van de voorstellen voor de tariefontwikkeling, die voorgelegd zullen worden in de wettelijke consultatieronde.

De luchthaven en de homecarrier hebben voorts een document opgesteld met de uitgangspunten voor de samenwerking (essentiële elementen van de mainport).

Waar de aanleiding tot het instellen van de commissie gelegen was in verstoorde verhoudingen is het bemoedigend om te zien dat het overleg in de afgelopen maanden resultaten heeft opgeleverd. De commissie onderschrijft de uitgangspunten die beide partijen hebben vastgelegd in de notitie 'essentiële elementen van de mainport' en met name de centrale plaats daarin van het belang van samenwerking van beide partijen om de hubfunctie voor Nederland te behouden en verder uit te bouwen.

De Commissie hecht eraan in lijn met het gestelde bij de aanbidding van deel 1 van de rapportage van de commissie wederom aandacht te vragen voor de betekenis van de hubfunctie. Het grote netwerk van Europese en vooral intercontinentale verbindingen staat of valt met het vermogen van de luchthaven en de daar gevestigde hubcarrier, om op de

uiterst competitieve internationale luchtvaartmarkt concurrerend te zijn om transferpassagiers te verleiden hun overstap op Schiphol te maken. In dit licht heeft de Commissie in het rapport de vraagstukken van tariefbeleid, het publieke belang en de mededinging behandeld. De economische betekenis van de hubfunctie is zeer groot en zij is geen vanzelfsprekendheid. Het is daarom essentieel dat het behoud en de verdere ontwikkeling van de hubfunctie als centrale opdracht voor alle partijen geldt en dat deze opdracht ook wettelijk verankerd wordt. In het rapport worden een aantal zaken aanbevolen (wettelijke verankering hubfunctie; rekenschap van de scherpe concurrentie bij de tariefvaststelling; vereenvoudiging van de tariefsystematiek; stimuleringsbeleid en eventueel verkeersverdelingsregels). De commissie wil het belang benadrukken van de spoedige uitwerking daarvan.

De commissie heeft met de aanbieding van dit tweede deel van de rapportage haar opdracht uitgevoerd. Bij de instelling van de commissie stond een traject van enkele weken voor ogen. Inmiddels zijn we negen maanden verder. In deel 1 heeft de commissie melding gemaakt dat er sprake was van verschillen van inzicht die de wijze van samenwerking beïnvloeden en die mede de oorzaak vormden voor het ontbreken van vertrouwen tussen partijen. In dat licht is een korte interventie om een vastgelopen discussie vlot te trekken niet goed denkbaar. Het proces van de afgelopen maanden heeft dit ook duidelijk gemaakt. Het is een goede zaak dat beide partijen de verantwoordelijkheid hebben genomen om een aantal belangrijke vraagstukken zelf ter hand te nemen en tot een oplossing te brengen. Dat heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan een verbetering van de verhoudingen als voorwaarde om te komen tot de noodzakelijke samenwerking. Dat heeft tot resultaten geleid, maar daarmee is nog niet alles gezegd. In de komende tijd moet blijken of dit nieuwe begin ook beklijft en of er daadwerkelijk het vereiste niveau van samenwerking wordt bereikt en in stand gehouden. In die zin ligt er een zware taak op de schouders van alle betrokken partijen om dit proces nu zelf voort te zetten. In een samenwerking die is gebaseerd op wederzijds afhankelijkheid – Schiphol, LVNL, KLM en rijk – moet dit gerekend worden tot de kern van de opdrachten voor de leidinggevenden. Het mag duidelijk zijn dat, als de aanbevelingen van de commissie zijn uitgevoerd, er niet opnieuw een beroep kan worden gedaan op een extern onderzoek of een commissie om conflicten te beslechten.

Hans Alders

Voorzitter Commissie shared vision KLM-Schiphol